

Vorrang met verkeersborden en wegmarkeringen

Vorrang vormt een belangrijk onderdeel van de verkeersregels en verschilt naargelang de plaats van de weggebruiker en de verkeerstekens die er staan. Een fietser die deelneemt aan het verkeer moet de voorrangsregels goed kennen. De basisregel is duidelijk: elke bestuurder moet altijd voorrang verlenen aan bestuurders die van rechts komen. Maar verkeersborden, wegmarkeringen, verkeerslichten of een agent kunnen de voorrang ook anders regelen.

In deze oefenfiche behandelen we kruispunten met voorrang die geregeld is:

- door een stopbord en een stopstreep;
- door 'een omgekeerde driehoek' en 'haaiantanden'.

Voor je begint met het inoefenen van voorrang op kruispunten met verkeersborden, herhaal je de stof van de vaardigheid *voorrang zonder verkeersborden*.

DE FIETSER:

- rijdt rechts op de rijbaan of het fietspad;
- vertraagt, stopt aan de stopstreep, en zet een voet op de grond;
- kijkt links en rechts op de hoofdweg of er een bestuurder aankomt;
- verleent zo nodig voorrang en vertrekt opnieuw.

1. Training van verkeersgedrag op de speelplaats

Vorrang met verkeersborden en wegmarkeringen

Nodig:

- fluitje
- kegels (minimum 16)
- verkeersborden:

B1
omgekeerde
driehoek (2x)

B5
stopbord (2x)

B15
voorrangskruispunt (4x)

B9
voorrangsweg
(let op, dit bord staat voorbij het kruispunt en niet ervoor zoals de andere borden!) (1x)

B11
einde voorrangsweg (1x)

Afhankelijk van de relevantie voor de verkeerssituatie in de schoolomgeving, kies je voor het voorrangsbod B15 of B9. Beide kunnen ook.

Oefening 1: leergesprek

De leerlingen verzamelen zich rond de leerkracht. De verkeersborden worden besproken. Je leert het verschil en de overeenkomst aan tussen het stopbord (B5) en de omgekeerde driehoek (B1). De hoofdzaak is dat de leerlingen weten wat ze moeten doen (= vaardigheid gekoppeld aan kennis) als ze een van deze verkeersborden in het verkeer tegenkomen.

Overeenkomst tussen B1 en B5: voorrang verlenen aan alle bestuurders, zowel van links als van rechts.

▼ vertragen om op tijd de keuze te maken: ofwel stoppen om voorrang te verlenen, ofwel verder fietsen als er geen bestuurders van links of rechts komen. Samen met dit bord worden als wegmarkering 'haaiantanden' aangebracht. Dat is een rij gevormd door omgekeerde witte driehoeken dwars op de rijbaan. Vóór de rij haaiantanden moet je stoppen als er verkeer van links of rechts komt.

STOP verplicht stoppen (ook als er geen verkeer komt) en voorrang verlenen. Stoppen voor een fietser betekent in praktijk stilstaan met een voet op de grond. De wielen draaien niet meer. Samen met dit bord wordt als wegmarkering een witte streep dwars op de rijbaan aangebracht. Vóór de stopstreep moet je verplicht stoppen.

▲ op het eerstvolgende kruispunt krijg je voorrang.
 ◆ je bevindt je op een voorrangsweg. Je hebt voorrang op alle kruispunten die volgen tot aan het kruispunt waarvoor het bord B11 staat.

Oefening 2: traag rijden en stoppen

Ga naar de speelplaats. De leerlingen staan met de fiets naast elkaar op een rij met het gezicht naar de leerkracht gericht. De leerkracht staat aan de andere kant van het terrein. Op zijn teken vertrekken de fietsers met een behoorlijke snelheid naar hem toe. De leerkracht toont nu willekeurig de borden B1 en B5.

STOP de leerlingen stoppen en zetten een voet op de grond.

▼ de leerlingen remmen en rijden heel traag verder tot het bord wordt omgedraaid.

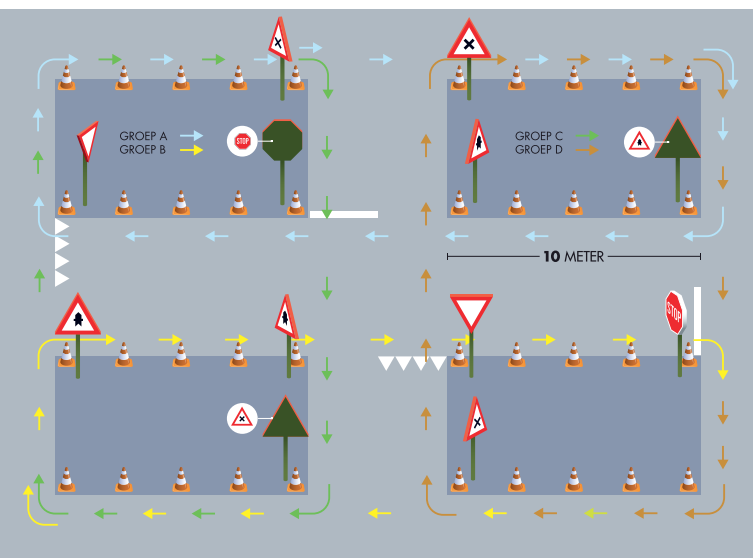
▼ + na enkele seconden fluitsignaal: de leerlingen remmen en rijden traag verder. Op het fluitsignaal stoppen ze alsnog en zetten een voet op de grond.

Oefening 3: voorrang in beschermde omgeving

Om voorrangssituaties met verkeersborden en wegmarkeringen te trainen, maak je met kegels en verkeersborden een verkeersvaardigheidsparcours op de speelplaats. Je bouwt, zoals op de tekening, een eenvoudig kruispunt door vier 'blokken' af te baken met kegels.

Daarrond laat je de leerlingen fietsen. De verkeerssituatie op dit kruispunt verander je door verkeersborden te plaatsen en te verplaatsen.

- Bespreek eerst met de leerlingen de verkeersvaardigheid die je van hen verwacht bij de verkeerssituatie die je creëert met de borden. Doe dit terwijl je samen met hen het parcours afstapt.
- Verdeel de klas in vier groepen A, B, C en D. Vanuit de uiterste hoeken van het parcours starten de groepen één voor één. De leerlingen rijden volgens de blauwe, oranje, groene en gele pijlen. Wissel op tijd van groep en van rijrichting, zo hou je het uitdagend voor de leerlingen en oefenen ze alle situaties.

2. Training in het echte verkeer

Nodig:

- een kruispunt waar de voorrang wordt geregeld met verkeersborden. Kies een vrij rustig kruispunt dat niet te groot is. De aanwezigheid van een fietspad op de voorrangsweg kan, maar is niet noodzakelijk;
- een extra begeleider;
- een veilig uitgeruste fiets voor alle leerlingen.

Oefening:

Als oefenplaats in het echte verkeer kies je voor een kruispunt waar een hoofdweg met het verkeersbord B15 of een voorrangsweg met het verkeersbord B9 kruist met een zijstraat waar een omgekeerde driehoek of een stopbord staat.

De fietsers stellen zich op in twee groepen A en B. De fietsers van groep A bevinden zich op de voorrangsweg. Ze fietsen om de beurt rechtdoor over het kruispunt. De fietsers van groep B komen uit de zijstraat en moeten voorrang verlenen voor ze rechts afslaan.

Denk eraan dat je je in het echte verkeer bevindt. Dat betekent dat er ook gewoon verkeer is waarmee je rekening moet houden. Wijs de leerlingen hierop, zodat ze niet alleen focussen op hun medeleerlingen, maar ook rekening houden met het andere verkeer. Indien mogelijk rijden ze rond een kleine huizenblok waarbij ze telkens opnieuw langs de hindernis komen. Zorg er in elk geval voor dat de leerlingen op een veilige manier kunnen terugkeren naar hun startpositie. Laat ze ook wisselen van groep.

